

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

č.33

Bratislava 2003

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Bratislava 2003

ISSN 1335-0528

O B S A H

Strana

NORMATÍVNA ČASŤ

Rozhodnutie ÚGKK SR o štandardizácii názvov katastrálnych území.....5

Rozhodnutie ÚGKK SR o štandardizácii názvov katastrálnych území..... 7

INFORMATÍVNA ČASŤ

Medzinárodné aktivity.....9

Spoločné medzinárodné rokovanie o geografických názvoch.....9

17. zasadanie regionálnej skupiny Východná, stredná

a juhovýchodná Európa.....9

Program.....9

Správa zo 17. zasadania regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná

a juhovýchodná Európa..... 10

Zoznam účastníkov oboch zasadaní..... 26

Zoznam dokumentov..... 30

Zasadanie Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie.....32

Správa zo zasadania Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie..... 32

Účastníci zasadania.....34

Zoznam dokumentov..... 35

NORMATÍVNA ČASŤ

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ako príslušný orgán podľa § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii vydáva toto

rozhodnutie č. P-2660/2003 zo 7. 7. 2003:

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky podľa § 18 ods. 1 a ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii, so súhlasom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. SU 1434/2003-500 zo 4. júla 2003, na základe súhlasného stanoviska Správy katastra Dunajská Streda č. K03/00 z 15. mája 2003 a odporúčacieho stanoviska Názvoslovnej komisie pri Úrade geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky z 3. júla 2003

štandardizuje

názov katastrálneho územia **Potônske Lúky** pre katastrálne územie obce Potônske Lúky v okrese Dunajská Streda v Trnavskom kraji.

Predmetnou štandardizáciou názvu katastrálneho územia sa docieli žiaduca identita názvu obce s názvom katastrálneho územia. Štandardizovaná podoba názvu katastrálneho územia je jedinečná a nezameniteľná. Jedinečnosť sa v rámci Slovenska docieli používaním identifikačného čísla katastrálneho územia.

Štandardizovaný názov katastrálneho územia **Potônske Lúky** zodpovedá skutočnosti, je vecne a jazykovo správny, spoločensky vhodný a prakticky použiteľný.

Štandardizované názvy nesídelných geografických objektov (katastrálnych území) z územia Slovenskej republiky sú záväzné pre vydavateľov kartografických diel, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti štátnych orgánov a obcí.

Informácie o štandardizovaných názvoch nesídelných geografických objektov z územia Slovenskej republiky na požiadanie poskytne sekretariát Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, ktorý sídli v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava, Chlumeckého 4, 827 45 Bratislava.

Štandardizovaný názov katastrálneho územia bude zverejnený v Spravodajcovi Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 30. júla 2003.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu v zmysle § 18 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii nie je prípustný opravný prostriedok.

Ing. arch. Jelena Hudcovská, v. r.
p r e d s e d n í ě k a

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky ako príslušný orgán podľa § 4 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii vydáva toto

rozhodnutie č. P-1201/2003 z 24. 10. 2003:

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky podľa § 18 ods. 1 a ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii, so súhlasom Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. SU 733/2003-500 z 11. 3. 2003, na základe súhlasného stanoviska Správy katastra Tvrdošín z 10. 2. 2003 a odporúčacieho stanoviska Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky z 26. 2. 2003

štandardizuje

1. Názov katastrálneho územia **Tvrdošín** pre katastrálne územie v obci Tvrdošín v okrese Tvrdošín v Žilinskom kraji, ktoré doteraz v rámci spravovania katastrálneho operátu bolo označené **Tvrdošín I**. Názov katastrálneho územia **Tvrdošín** je identický s názvom obce.
2. Názov katastrálneho územia **Oravice** pre katastrálne územie, ktoré doteraz v rámci spravovania katastrálneho operátu tvoril súbor parciel Oravíc označovaný ako **Tvrdošín II**, prislúchajúci obci Tvrdošín v okrese Tvrdošín v Žilinskom kraji. Názov katastrálneho územia **Oravice** predstavuje názov dominantného geografického objektu, samoty, v predmetnom území štandardizovaný v podobe **Oravice** v rámci štandardizácie geografických názvov Základnej mapy Slovenskej republiky 1 : 10 000 v okrese Dolný Kubín pod č. GK-1048/1994 z 18. 4. 1994.
3. Názov katastrálneho územia **Tichá dolina** pre novovznikajúce katastrálne územie nachádzajúce sa v dolnej časti obce Vitanová (pod doterajším Tvrdošín II) v obci Vitanová v okrese Tvrdošín v Žilinskom kraji. Názov katastrálneho územia **Tichá dolina**

predstavuje názov dominantného geografického objektu, doliny, v predmetnom území štandardizovaný v podobe Tichá dolina v rámci štandardizácie geografických názvov Základnej mapy Slovenskej republiky 1 : 10 000 v okrese Dolný Kubín pod č. GK-1048/1994 z 18. 4. 1994.

Každý zo štandardizovaných názvov **Tvrdošín, Oravice, Tichá dolina** je v kategórii katastrálnych území Slovenskej republiky jedinečný a nezameniteľný.

Štandardizované názvy nesídelných geografických objektov (katastrálnych území) z územia Slovenskej republiky sú záväzné pre vydavateľov kartografických diel, na používanie v tlači a iných prostriedkoch masovej komunikácie a v úradnej činnosti štátnych orgánov a obcí.

Informácie o štandardizovaných názvoch nesídelných geografických objektov z územia Slovenskej republiky na požiadanie poskytne sekretariát Názvoslovnej komisie Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, ktorý sídli v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava, Chlumeckého 4, 827 45 Bratislava.

Štandardizovaný názov katastrálneho územia bude zverejnený v Spravodajcovi Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky.

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť 20. novembra 2003.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu v zmysle § 18 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 215/1995 Z. z. o geodézii a kartografii nie je prípustný opravný prostriedok.

Ing. arch. Jelena Hudcovská
p r e d s e d n í ě k a

INFORMATÍVNA ČASŤ

MEDZINÁRODNÉ AKTIVITY

Spoločné medzinárodné rokovanie o geografických názvoch

17. zasadanie regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa a zasadanie Pracovnej skupiny UNGEGN pre exonymá sa konalo v dňoch 24. – 26. septembra 2003 v Prahe. Zasadanie zorganizoval v súlade s odporúčaním rezolúcie č. 5 z 5. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovía Zeměměřický úřad spolu s Pracovnou skupinou UNGEGN pre exonymá. 24. – 25. septembra sa konali spoločné zasadania oboch skupín, 26. septembra sa konali oddelené zasadania. Rokovania sa zúčastnilo 27 delegátov z Cypru, Česka, Estónska, Grécka, Kanady, Madagaskaru, Maďarska, Nemecka, Poľska, Rakúska, Slovenska, Slovinska, Spojeného kráľovstva a Ukrajiny.

17. zasadanie regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Program

1. Otvorenie zasadania
2. Odsúhlasenie programu
3. Správa z 8. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovía
4. Národná štandardizácia:
 - terénny zber a oficiálne spracovanie názvov
 - používanie názvov na viacjazyčných územiach
 - administratívna štruktúra národných názvoslovných autorít
5. Toponymické návody pre vydavateľov kartografických a iných diel
6. Toponymické databanky a slovníky:
 - spôsob zberu informácií
 - požadované prvky
 - výmenné štandardy a formáty toponymických údajov
 - systémy automatizovaného spracovania údajov
 - národné toponymické slovníky
 - ostatné publikácie

7. Terminológia v štandardizácii geografického názvoslovía
8. Systémy latinizácie a návody na výslovnosť
9. Názvy štátov
10. Exonymá
11. Toponymické internetové stránky
12. Spolupráca so susednými štátmi
13. Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie UNGEGN
14. Ostatné informácie
15. Príprava na prezentáciu činnosti regionálnej skupiny na 22. zasadaní Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN)
16. Prijatie Správy zo 17. zasadania regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa
17. Ukončenie zasadania

Správa zo 17. zasadania regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa

Otvorenie zasadania

Rokovanie otvorili Pavel Boháč zo Zeměměřického úřadu, ktorý bol hlavným organizátorom zasadania a Oldřich Pašek v zastúpení predsedu Českého úřadu zeměměřického a katastrálního. Zdôraznili dôležitosť medzinárodného dorozumenia v oblasti geografického názvoslovía, obzvlášť v tomto období veľkých premien a diskutovaných otázok bezpečnosti. Zasadanie pozdravil aj Karel Oliva z Českého jazykovedného ústavu Akademie věd České republiky. Predsedníčka UNGEGN Helen Kerfootová z Kanady vyzdvihla význam stretnutí viacerých skupín pre riešenie lokálnych geografických problémov.

Schválenie programu a organizačných záležitostí

Pavel Boháč informoval o programe spoločného zasadania a oddelených zasadaní oboch zúčastnených skupín. Milan Orožen-Adamič zdôraznil, že pracovná skupina pre exonymá je otvorená každému záujemcovi o túto problematiku.

Program oboch zasadaní delegáti odsúhlasili bez pripomienok.

Všetci účastníci dostali k dispozícii podrobné materiály na rokovanie v písomnej a elektronickej forme.

Správa z 8. konferencie OSN pre štandardizáciu geografického názvoslovía

8. konferencia OSN o štandardizácii geografického názvoslovía sa konala v súlade s rozhodnutiami Ekonomickej a sociálnej rady (rozhodnutia 1998/221 z 23. júla 1998 a 1999/9 z 26. júla 1999) v Berlíne na Federálnom ministerstve zahraničných vecí od 25. augusta do 5. septembra 2003. Konferencie sa zúčastnili zástupcovia 88 štátov. Konferenciu otvoril riaditeľ štatistického oddelenia OSN z Odboru ekonomických a sociálnych vecí. S pozdravom a prejavom vystúpil federálny minister vnútra Nemeckej spolkovej republiky Otto Schily.

Na 1. plenárnom zasadaní bol za prezidenta konferencie zvolený Klaus-Henning Rosen a zároveň sa prijali predbežné pravidlá rokovania a program konferencie.

Ďalší zvolení funkcionári:

viceprezidenti: David Munro (Spojené kráľovstvo), Brahim Atoui (Alžírsko); zapisovateľ: Brian Goodchild (Austrália); hlavná editorka: Helen Kerfootová (Kanada).

Konferencia ustanovila tri technické komisie a zvolila do nich zástupcov:

1. komisia – národné programy: predseda Naftali Kadmon (Izrael), podpredseda Hans Ringstam (Švédsko), zapisovateľ Peter Jordan (Rakúsko).
2. komisia – technické programy: predseda Randall Flynn (USA), podpredseda Botolv Helleland (Nórsko), zapisovateľka Isolde Hausnerová.
3. komisia: predseda Ferjan Ormeling (Holandsko), podpredseda Peeter Päll (Estónsko), zapisovateľka Caroline Burgessová (Spojené kráľovstvo).

Na záver konferencie sa konali voľby funkcionárov UNGEGN na obdobie 2002 – 2007. Zvolení boli: predsedníčka Helen Kerfootová (Kanada), podpredseda Brahim Atoui (Alžírsko), Jörn Sievers (Nemecko), zapisovateľ Brian Goodchild (Austrália), Donall Mac Giolla Easpaig (Írsko).

Prezident venoval pozornosť bývalým členom UNGEGN, ktorí zomreli v posledných rokoch: Bunny Lewis zo Spojeného kráľovstva, Josef Breu z Rakúska, Ferjan Ormeling st. z Holandska, Jean-Paul Drolet z Kanady a Jerzy Kondracki z Poľska.

Najzávažnejšie prerokované otázky z oblasti štandardizácie geografického názvoslovía

Zástupca štatistického oddelenia informoval o zriadení internetovej stránky Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie (UNGEGN). Na internete sú na adrese <http://unstats.un.org/unds/geoinfo> zverejnené informácie o aktivitách UNGEGN, sekretariátu, dokumenty z konferencií a zasadaní a ďalšie materiály. K stránke sú pripojené informácie regionálnych skupín, pracovných skupín a národných názvoslovných autorít.

Kanada predstavila podrobný zoznam dokumentov z konferencií OSN pre štandardizáciu geografického názvoslovia a zasadaní UNGEGN. Zoznam obsahuje okolo 2 000 dokumentov.

Sekretariát UNGEGN predložil dokument Štatút a pravidiel rokovania UNGEGN, ktorý vysvetľuje ciele, pravidlá činnosti, funkcie a zloženie UNGEGN. V zozname regionálnych skupín nastala zmena, do zoznamu bola doplnená novovytvorená Francúzsky hovoriaca regionálna skupina.

V správe regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa, ktorú predniesol slovinský delegát, sa poukázalo na skutočnosť, že od poslednej konferencie sa uskutočnili tri stretnutia skupiny; regionálna skupina má vlastnú internetovú stránku na adrese <http://www.gov.si/kszi> a napokon informácia o novom koordinátorovi skupiny – Českej republike. Spoločné stretnutie s pracovnou skupinou pre Toponymické databanky a slovníky sa uskutočnilo r. 2001.

Nemecký delegát predniesol správu z 2. medzinárodného sympózia o geografickom názvosloví, ktoré sa konalo r. 2000 a medzinárodného pracovného stretnutia o exonymách, ktoré sa uskutočnilo r. 2001. Delegát z Kanady predniesol správu z konferencie Medzinárodnej kartografickej asociácie, ktorá sa konala r. 1999.

Zástupca Rakúska predložil dva referáty, v ktorých hovoril o práci Medzinárodnej rady pre onomastické vedy (ICOS). Rada vydáva časopis „Onoma“. Zároveň predstavil v hlavných črtách 21. medzinárodný kongres, ktorý sa konal vo švédскеj Uppsale v auguste 2002.

Správa Medzinárodnej hydrografickej organizácie (IHO) vyzdvihla dva aspekty práce, a to: Generálna batymetrická mapa, ktorú spracovala Oceánska subkomisia pre názvy podmorských tvarov a nové vydanie špeciálnej publikácie S-23 Hranice oceánov a morí.

Práca konferencie sa rozdelila do komisií. V oblasti národnej štandardizácie Poľsko informovalo až o temer 1 200 názvoch nemeckých miest, ktoré sa adaptovali do poľštiny. Delegáti Spojeného kráľovstva referovali, že zozbierali gaelské názvy zo Škótska a v súvislosti so zákonom o waleskom jazyku z roku 1993 zrevidovali mnohé mapy veľkých mierok s cieľom doplniť čo najväčší počet waleských miestnych názvov.

Zástupcovia Spojených štátov zdôrazňovali, že štandardizácia názvov nemusí byť nevyhnutne limitovaná názvami na mapách, ale v prípade potreby sa môže použiť akýkoľvek dostupný zdroj.

Čína predložila správu o názvoch jazykových menšín, ktorých žije na území Číny 55 a z toho 53 má vlastný jazyk. Zároveň sa konštatovalo, že názvy v menšinových jazykoch sú obohatením kultúry.

Diskutovalo sa aj o situácii na viacjazyčných územiach v Rakúsku a Fínsku. Návod na návrh názvov v dvojazyčnom fínsko-švédskom a fínsko-laponskom (saami) území bol publikovaný

r. 2001. Zvolili si zásadu je neprekladať názvy a zachovať ich v pôvodnom jazyku. Delegát z Kanady referoval o aktivitách v dvojjazyčných územiach Ontária a o nahradení koloniálnych názvov domácimi na novom teritóriu Nunavut. Začalo sa s revíziou názvov na ostrove Igloolik. Domáci jazyk inuktitut je písaný v slabičnej abecede alebo v latinkovej podobe. Zaujímavé boli správy o domorodých názvoch Austrálie, chorvátskych a maďarských názvoch z Burgenlandu (Rakúsko), laponských (saami) názvoch zo Švédska, frízskych názvoch z Holandska a maorských názvoch z Nového Zélandu.

Veľa sa diskutovalo o toponymických návodoch. V Poľsku bolo publikované 3. vydanie návodu r. 2002. V Nemecku bolo spracované už 4. vydanie návodu, v ktorom sú zohľadnené pravopisné zmeny nemeckého jazyka týkajúce sa geografických názvov. Pripravuje sa revízia a aktualizácia talianskeho toponymického návodu z roku 1987. Aktualizovaný návod Maďarska bol pripravený v máji 2002. Ostatné správy o toponymických návodoch predniesli delegáti z Kórejskej republiky, Thajska, Fínska, Rakúska, Nórska, Slovinska a Česka.

Na konferencii boli prezentované početné dokumenty, ktoré sa týkali exoným. Správa z Nemecka predstavila zoznam vybraných nemeckých exoným, ktoré boli prvýkrát publikované r. 1995. Rakúsko predložilo správu o nedávno publikovanom registri exoným usporiadanom podľa rozšírenia a použiteľnosti. Zväzok obsahuje 5 800 hesiel usporiadaných podľa oblastí. Zoznamy exoným pripravili aj Francúzsko a Taliansko.

Predseda 2. komisie Randall Flynn upozornil na dôležitosť prepojenia s konzorciom Unicode, vzhľadom na špeciálne potreby kódovania textov pre geografický informačný systém (GIS). Databáza jazykov spolu s ich špeciálnymi znakmi a kódmi Unicode je dostupná na internetovej stránke na adrese www.eki.ee/letter.

Niektorí delegáti predstavili štruktúru a možnosti využívania toponymickej databázy svojej krajiny. V súčasnosti napr. v Austrálii prebieha začleňovanie juhoaustrálskeho toponymického slovníka (South Australian Gazetteer) do GIS. Slovník obsahuje 85 000 názvov, ktoré sa udržiavajú ako aktuálny zdroj pre oblasť mapovania, databázy, GIS atď. Údaje sú bezplatné a môžu sa získať na adrese: www.placenames.sa.gov.au.

Fínski delegáti prezentovali geografický Register názvov Národnej geodetickej služby Fínska. V diskusii delegáti zdôraznili potrebu zberu názvov aj pre iné využitie, než je produkcia máp. Archív toponým vo Fínsku obsahuje 2,5 milióna hesiel. Zástupca USA informoval, že názvy na mapách v USA predstavujú len 20 – 30% zo všetkých známych názvov.

Kanadskí zástupcovia predstavili svoju databázu geografických názvov, ktorá v súčasnosti obsahuje viac než pol milióna názvov. Údaje sú použiteľné nepretržite.

Reprezentanti Spojeného kráľovstva informovali o databáze, ktorú spravuje Ordnance Survey. Gazetteer of Great Britain obsahuje viac než 250 000 názvov, získaných zo súboru

máp v mierke 1:50 000. Toponymické slovníky pripravila aj Austrália. Toponymický slovník Nemecka GN 250 obsahuje okolo 47 000 vstupov, jeho skrátaná verzia GN 1000 má okolo 14 000 vstupov a predstavuje len názvy miest, obcí a administratívnych jednotiek.

Stručný slovník talianskych geografických názvov, publikovaný r. 2001 obsahuje okolo 35 000 názvov z máp v mierke 1:1 000 000, kým databáza geografických názvov Rakúska z máp v mierke 1:500 000 ponúka okolo 7 500 názvov zahrnujúcich aj prírodné parky, hlavné cesty, železnice atď. Je bohatá na atribúty, napr. uvedením štandardizovaného popisu, výslovnosti v príslušnom prepise, druhovej kategórie, geografických súradníc, nadmorskej výšky, súvisiacich administratívnych jednotiek, variantných názvov, opisom miesta, odkazom na mapovú mierku a záujemcom je prístupná na CD-ROM.

Delegáti viacerých krajín predstavili nové internetové stránky. Stránka Spojeného kráľovstva má adresu www.pcgng.org.uk; Francúzsky hovoriaca regionálna skupina na adrese: www.divisionfrancophone.org, Kanada má dve internetové stránky na adresách: <http://GeoNames.nrcan.gc.ca/english/Home.html>

a <http://GeoNames.nrcan.gc.ca/english/schoolnet/Home.html>, kórejská stránka má adresu: www.ngi.go.kr/ngi/kimyung/jum1.asp a umožňuje prístup do databázy Národného geografického inštitútu.

Zástupca Izraela informoval o Slovníku termínov používaných pri štandardizácii geografických názvov, ktorý bol nedávno publikovaný v šiestich jazykoch OSN a distribuovaný účastníkom 8. konferencie. Obsahuje 375 pojmov s ukázkami v 20 jazykoch a písmach. Zároveň podal návrh rezolúcie odporúčajúcej pracovnej skupine pre terminológiu, aby pokračovala vo svojej činnosti a pravidelne aktualizovala slovník. V Nemecku bol publikovaný Nemecký slovník toponymickej terminológie, ktorý obsahuje okrem nemeckých aj heslá a definície v angličtine.

V rámci práce 3. komisie sa rokovalo o pravidlách výslovnosti geografických názvov. Nemecká strana vyzdvihla využívanie štandardizovanej výslovnosti názvov v nemeckých médiách. Izrael navrhol vytvorenie pracovnej skupiny pre výslovnosť geografických názvov a pripravil návrh rezolúcie k tejto otázke. Založenie pracovnej skupiny môže napomôcť k celkovej redukcii exonym. V diskusii sa zdôraznila dôležitosť správnej výslovnosti názvov a takisto sa odporučila tvorba príručiek.

Z ostatných otázok sa najviac diskutovalo o názve Japonské more. Kórejská ľudovodemokratická republika a Kórejská republika spoločne požiadali, aby súčasné používanie názvov Japonské more a Východné more chápali ako dočasný stav. Japonsko tento návrh zamietlo. Otázka okolo názvu tohto mora sa rozvíjala v súvislosti s publikáciou Hranice oceánov a morí, ktorú vydala Medzinárodná hydrografická organizácia. Komisia navrhla zainteresovaným krajinám, aby skúsili nájsť riešenie akceptovateľné pre všetkých,

pričom by vzali do úvahy zodpovedajúce rezolúcie OSN. Predseda upozornil, že jednotlivé krajiny nemôžu vnucovať špecifické názvy v medzinárodnom spoločenstve. Štandardizácia môže pomáhať len vtedy, ak existuje konsenzus.

Koordinátor pracovnej skupiny pre latinizačné systémy referoval o pokroku v oblasti latinizačných systémov najmä bulharčiny, bieloruštiny, khmérčiny, gruzínčiny, kórejštiny, turkménčiny a uzbečtiny. Na konferencii bol predstavený aj nový latinizačný systém Thajska, ktorý sa už dlhší čas používal v krajine a bol prijatý aj rezolúciou. Arabská regionálna skupina sa zaoberala prepracovaním prepisu arabského písma do latinky známeho ako zmenený bejrútsky systém.

Na záver konferencie bolo prijatých 17 rezolúcií.

Materiály z konferencie sú dostupné na internete na adrese:

www.bund.de/un-conference2002/geonames.htm.

Národná štandardizácia

Delegáti sa v diskusii vyjadrovali najmä k týmto témam:

- terénny zber a oficiálne spracovanie názvov
- používanie názvov na viacjazyčných územiach
- administratívna štruktúra národných názvoslovných autorít

Cyprus

Úlohou zberu, štandardizácie a latinizácie geografických názvov bola poverená Stála cyperská komisia pre štandardizáciu geografických názvov, ktorá je jedinou kompetentnou národnou autoritou pre geografické názvy. Komisiu zriadila v roku 1977 Rada ministrov. Zákonnú podporu získala komisia v roku 1988 vydaním zákona č. 66(1)/1988 a zároveň bola presunutá pod Ministerstvo vzdelávania a kultúry. Zákonom bola tiež ustanovená Poradná komisia, ktorá pôsobí ako odborný orgán Stálej cyperskej komisie pre štandardizáciu geografických názvov.

Pri zbere geografických názvov v teréne špeciálna skupina kartografov a geodetov mapuje územie a zaznamenáva názvy rôznych lokalít na základe informácií miestnych zástupcov. Po overení názvov jazykovedcami ich predložia komisii na schválenie.

Trvalou úlohou do budúcnosti zostáva zhromažďovať rozsiahly archív cyperských toponým v elektronickej forme, ktoré budú zatriedené podľa prameňov od najstarších čias až dodnes.

Česko

Názvoslovná komisia Českého úřadu zeměměřického a katastrálního působí vo funkcii poradného orgánu úradu a je zodpovedná za geografické názvoslovie na štátnych mapách a v databázach, ktoré sa vytvárajú v pôsobnosti úradu. Komisia bola roku 2001 rekonštituovaná.

Rozsiahle zbierky pôvodných pomiestnych názvov sú uložené v archívoch Českého jazykovedného ústavu Českej akadémie vied v Prahe a Brne. Od r. 1995 začali údaje zapisovať do počítačovej databázy, čo uľahčí práce na spracúvaní toponymických slovníkov. Skompletizovanie databázy sa predpokladá do začiatku r. 2004.

Maďarsko

Maďarská komisia pre geografické názvoslovie vykonáva svoju činnosť na základe vládneho uznesenia č. 71/1989 ako rozhodujúci a poradný orgán pri Ministerstve poľnohospodárstva a územného rozvoja.

Komisia sa v súčasnosti zaoberá názvami obcí, častí obcí, železničných staníc a mostov. Zrevidovalo sa viac než 3 100 názvov samostatných obcí a názvy, ktoré nezodpovedali maďarskej gramatike navrhla komisia upraviť. V roku 2002 vzniklo 10 nových sídel, ktorých názvy komisia prerokovala a odporučila na schválenie. Ide o sídla: Ászár, Csörög, Daruszentmiklós, Károlyháza, Rákóczibánya, Remeteszőlős, Szarvaskő, Szorgalmatos, Tiszaszőlős a Zákányfalu.

Poľsko

Hlavný úrad geodézie a kartografie inicioval vydanie príručky pre kartografov, ktorí sa zaoberajú zberom názvov v teréne a ich spracovaním. Roku 2002 vyšla prvá časť s názvom Zber názvov v teréne, roku 2003 vyjde druhá časť s názvom Jazyková úprava názvov. Táto časť obsahuje aj informácie o abecedných systémoch okolitých krajín a o oficiálnych prepisoch do latinky. Tretia časť bude obsahovať okrem iného aj podrobné inštrukcie ako umiestňovať názvy rozneho druhu v mapách.

V súčasnosti sa pripravujú zákony týkajúce sa oficiálnych názvov sídel a ostatných geografických objektov a národnostných menšín.

Na štandardizáciu geografických názvov boli v Poľsku vytvorené dve komisie: Komisia na určovanie názvov lokalít a fyzickogeografických objektov, ktorá sa zaoberá názvami z územia Poľska a Komisia na štandardizáciu geografických názvov mimo Poľska.

Slovensko

Po ukončení štandardizácie geografického názvoslovia v rozsahu mierky 1:10 000 pokračovala štandardizácia názvov trigonometrických bodov z celého územia Slovenskej republiky. Zoznam názvov trigonometrických bodov bol vydaný v roku 2001 a obsahuje temer 16 000 štandardizovaných názvov. Súbežne prebieha úprava a štandardizácia viac než 1 100 názvov chránených území, a tiež názvov vodohospodársky dôležitých a hraničných vodných tokov.

Na území Slovenska sa ako jazyk národnostných menšín používa bulharčina, čeština, chorvátčina, maďarčina, nemčina, poľština, rómčina, rusínčina a ukrajinčina. Názvy v jazykoch menšín na národnostne zmiešaných územiach môžu byť uvedené na mapách

väčších mierok ako 1:10 000 v zátvorkách. Zástupcovia maďarskej strany sa zaujímali o začlenenie úradne povolených menšinových názvov uvedených na cestných tabuliach obcí do databázy. Boli informovaní, že v budúcnosti sa s touto možnosťou uvažuje.

Slovinsko

Z iniciatívy Slovinského geodetického úradu ustanovila Výkonná rada Slovinska r. 1986 Komisiu pre štandardizáciu geografického názvoslovía. Opätovne bola ustanovená vládou Slovenskej republiky r. 1995, 1998 a 2001. Komisia bola definovaná ako multidisciplinárny poradný orgán.

V súčasnosti sa komisia zaoberá problémom zaznamenávania starých, neoficiálnych a historických názvov, pretože tieto sú potrebné na študijné a vedecké účely. Zároveň rieši problémy nových gramatických pravidiel a ich dosah na geografické názvoslovie.

V Slovinsku sú oficiálne uznané dve národnostné menšiny: maďarská a talianska. V národnostne zmiešaných územiach sa názvy na mapách uvádzajú v dvoch jazykoch: na prvom mieste názov v slovinčine a na druhom v jazyku národnostnej menšiny. Názvy sú oddelené lomkou.

Ukrajina

V období 2001 – 2003 sa vo sfére štandardizácie geografického názvoslovía rozvíjali aktivity týmto smerom:

- Tvorba legislatívy, noriem a právneho podkladu usmerňujúce aktivitu v oblasti pomenúvania geografických objektov.
- Vedecká a metodologická podpora fungovania Národnej rady pre geografické názvoslovie, koordinácia a návrhy pri pomenúvaní a premenúvaní geografických objektov.
- Podpora medzinárodnej spolupráce v danej problematike.
- Zabezpečenie používania štandardizovaných názvov v kartografickej produkcii Hlavného úradu geodézie, kartografie a katastra Ukrajiny.

V roku 2002 bol spracovaný zákon o geografických názvoch, ktorý zákonne upraví činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovía.

Postup zberu, schvaľovania a spracovania geografických názvov je určený Dočasnými pravidlami zberu a schvaľovania geografických názvov na topografických mapách a plánoch.

Toponymické návody pre vydavateľov kartografických a iných diel

Cyprus

Cyperský toponymický návod bol spracovaný r. 2000, prezentovaný vo forme návrhu na 16. zasadaní regionálnej skupiny v Ľubľane, a tiež bol distribuovaný na 8. konferencii OSN o štandardizácii geografického názvoslovía v Berlíne. Je vyhotovený v angličtine a oficiálne bude prezentovaný na 22. zasadaní UNGEGN v New Yorku v apríli 2004.

Česko

Toponymický návod bol prvýkrát publikovaný r. 1997. 2. vydanie návodu bolo prezentované na rokovaní 8. konferencie. Návod bol aktualizovaný vzhľadom na novú legislatívu a administratívne zmeny. Pripravuje sa zverejnenie na internete.

Grécko

V apríli r. 2004 sa pripravuje nové vydanie toponymického návodu.

Maďarsko

Tretie vydanie Toponymického návodu pripravil pre účastníkov 8. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovia v Berlíne predseda maďarskej Komisie pre geografické názvoslovie Ervín Földi.

Poľsko

Tretie vydanie Toponymického návodu Poľska pre kartografických vydavateľov a iných používateľov vyšlo r. 2002 v dvoch jazykových verziách: anglickej a ruskej. Toto vydanie prezentovali účastníkom počas 8. konferencie OSN o geografickom názvosloví v Berlíne r. 2002.

Slovensko

R. 1998 na základe odporúčaní rezolúcie č. 7 zo 6. konferencie OSN pre štandardizáciu geografického názvoslovia bolo pripravené 3. prepracované vydanie Toponymického návodu pre vydavateľov kartografických a iných diel. Toto vydanie bolo publikované r. 1999 a obsahovalo dve jazykové verzie: slovenskú aj anglickú.

Slovinsko

Toponymický návod bol vypracovaný r. 1995 a publikovaný v slovinskom a anglickom jazyku. Obsah je usporiadaný podľa hlavných hesiel: obyvateľstvo, úradné jazyky, slovinská abeceda, slovinské dialekty, pravidlá písania geografických názvov, štandardizácia geografického názvoslovia, toponymické zdroje, slovníček všeobecných pojmov, popisné značky a skratky na mapách a administratívne delenie Slovinska.

V nasledujúcich rokoch sa plánuje vyhotoviť nové vydanie toponymického návodu, pričom sa bude venovať špeciálna pozornosť všetkým poznatkom, ktoré sa zhromaždili od posledného vydania z r. 1995.

Zástupcovia Kanady požiadali prítomných delegátov o získanie návodov aj od krajín, ktoré sa nezúčastnili rokovania a o ich zaslanie do Kanady, kde sa pripravuje súhrnné vydanie toponymických návodov všetkých krajín.

Toponymické databanky a zoznamy

Cyprus

Práce na toponymickej databanke Cypru napredujú. Pripravili sa dva národné zoznamy: The "Concise Gazetteer of Cyprus" (Stručný toponymický slovník Cypru), ktorý obsahuje asi 2 000 záznamov a The "Complete Gazetteer of Cyprus" (Kompletný toponymický slovník Cypru), ktorý obsahuje asi 67 000 záznamov. Ďalej bola v spolupráci s Gréckom publikovaná informačná brožúrka UNGEGN v gréckej verzii. Cyperská stála komisia poskytuje odborné rady v oblasti štandardizácie geografických názvov a latinizácie pri vydávaní administratívnych, cestných, turistických máp a máp miest.

Česko

Názvoslovná komisia ČÚZK vytvorila databázu geografických názvov GEONAMES. Obsahuje názvy základnej mapy v mierke 1:10 000 a s jej tvorbou sa začalo roku 1998 v systéme ORACLE. Do databázy boli vložené názvy zo 60% plochy štátu. Väčšina názvov je súčasne pripojená aj k objektom ZABAGED, databáze, ktorá využíva technológiu GIS. Od roku 2000 je databáza GEONAMES jedným z prameňov na vydávanie digitálnej mapy Českej republiky.

Na 8. konferencii OSN o štandardizácii geografického názvoslovia bol predstavený stručný toponymický slovník Geografické názvy Českej republiky. Tlačou vyšiel koncom roku 2002 a pripravuje sa jeho verzia na CD-ROM.

Grécko

Pripravuje sa nové vydanie názvoslovného zoznamu pre zasadanie UNGEGN v New Yorku roku 2004. Je vytvorený na podklade mierky 1:1 000 000. Na tejto práci spolupracuje Grécko s Cyprom.

Maďarsko

Toponymická databáza pozostáva zo 78 500 geografických názvov z celého územia Maďarska. Súbor obsahuje všetky topografické objekty krajiny, vyskytujúce sa na základnej mape napríklad názvy administratívnych jednotiek, sídelných jednotiek, reliéfu a hydrografické názvy. Ak mesto alebo obec má názov v jazyku niektorej z národnostných menšín, uvedie sa tiež. Jednotlivé záznamy názvu obsahujú až do 60 atribútov. Pripravuje sa rozšírenie databázy o názvy v mierke 1:50 000.

Poľsko

Štátny register geografických názvov existuje od r. 1995. Sústreďuje všetky názvy z celého územia Poľska. Základným zdrojom informácií sú mapy s mierkou 1:10 000 a doterajšia databáza obsahuje okolo 165 000 názvov, z toho je asi 103 000 názvov lokalít a 62 000 názvov fyzickogeografických objektov.

V súčasnosti sa overuje a kompletizuje zoznam hydroným, jeho dokončenie sa plánuje r. 2004. Roku 2001 sa začalo so zberom orografických názvov. Zatiaľ sa zozbieralo asi 15 000 názvov. Pripravuje sa aj zozbieranie názvov ostatných fyzikogeografických objektov. Ďalej sa pripravuje vytvorenie onomastických databáz, ktoré budú súčasťou štátneho registra.

Slovensko

V období od 16. zasadania sa databáza geografického názvoslovía z územia Slovenska napĺňala v počítačovom programe PC-GEOS. Sústredila názvy sídelných a nesídelných jednotiek na podklade Základnej mapy Slovenskej republiky v mierke 1:10 000 a 1:50 000.

Údaje sú spracované v programe PC-GEOS v prostredí FoxPro. V súčasnosti sa pripravuje transformácia údajov databázy do GIS. Súčasne sa pripravuje aj jej zverejnenie na internete.

Roku 2001 vyšla tlačou v edícii Geografické názvoslovné zoznamy OSN Slovenskej republiky publikácia Názvy trigonometrických bodov z územia Slovenskej republiky a roku 2003 publikácie Staršie slovenské názvy obcí Slovenskej republiky a Názvy katastrálnych území Slovenskej republiky. Na vydanie sa pripravujú publikácie Slovenské historické geografické názvy a Slovenské vžitie názvy morí, zálivov a podmorských útvarov.

Slovinsko

Slovinsko má asi 200 000 geografických názvov, ktoré sa vyskytujú v rôznych prameňoch. Názvy boli v roku zaznamenané z máp v mierkach 1:5 000, 1:10 000, 1:25 000, 1:250 000 a 1:1 000 000, nie všetky sú štandardizované. Pripravuje sa vytvorenie Registra geografických názvov, ktorý pomôže pri unifikácii názvoslovía.

V roku 2001 bol publikovaný Stručný toponymický slovník Slovinska, ktorý bol zostavený na báze mapy 1:1 000 000. Pripravuje sa vydanie Toponymického slovníka Slovinska v rozsahu mierky 1:250 000 a 1:25 000.

Ukrajina

Na Ukrajine bol vypracovaný program a metodický komplex na vytvorenie a údržbu databázy geografických názvov. Štátny zoznam geografických názvov Ukrajiny bude koncipovaný na základe zákona Ukrajiny o geografických názvoch. Hlavným cieľom prác je založenie, zber a spracovanie informácií o geografických názvoch Ukrajiny, ako aj ich poskytovanie rôznym spotrebiteľom.

Terminológia v štandardizácii geografického názvoslovía

Česko

Pripravuje sa česká verzia terminologického slovníka.

Maďarsko

V súčasnosti je dostupná v maďarčine verzia 2.0. Pripravuje sa preklad najnovšej anglickej verzie do maďarčiny.

Poľsko

Hlavný úrad geodézie a kartografie vydal r. 1998 Terminologický slovník používaný pri štandardizácii geografického názvoslovia.

Slovinsko

Slovník toponymickej terminológie bol preložený a publikovaný. Zahŕňa slovinské preklady anglických pojmov, slovinské synonymá, pôvodné anglické pojmy so synonymami a preklady definícií pojmov s uvedením praktických príkladov. Slovník sa odporúča na použitie pre kartografov, geodetov a geografov. Plánuje sa aktualizované vydanie slovníka na základe 4. verzie schválenej na 7. konferencii OSN o štandardizácii geografického názvoslovia.

Systémy latinizácie a návody na výslovnosť

Cyprus

Systém transliterácie gréckej abecedy do latinky ELOT 743 pripravili stále komisie pre štandardizáciu geografického názvoslovia Grécka a Cypru r. 1987 a prezentovali ho na 5. konferencii OSN o štandardizácii geografického názvoslovia. V decembri 1988 vydala Rada ministrov Cypru inštrukcie na jeho záväzné používanie pre všetky vládne a mimovládne organizácie. Systém prepisu do latinky sa začína uplatňovať aj v súkromnom sektore, v tlači, knihách a štúdiách. Výslovnosť názvov sa uvádza na jednotlivých mapách.

Pripravený je aj špeciálny prospekt, ktorý detailne predstavuje transkripciu a transliteráciu gréckej abecedy, ako sa prepisujú jednotlivé charakteristiky gréckeho písma a ako vyslovovať samohlásky a spoluhlásky.

Česko

V krajine sa používajú v súčasnosti dva systémy prepisu čínskeho písma. Zatiaľ sa neuvažuje o inom riešení.

Maďarsko

Podobne ako v Česku, tak i v Maďarsku majú problémy s latinizáciou čínskeho písma. V súčasnosti používajú niektoré školské atlasy oba spôsoby, „pinyin“ a tradičnú fonetickú transkripciu.

Poľsko

Pripravuje sa vydanie publikácie Vlastné názvy sveta. V pracovnej verzii autori jednotlivých častí uvádzajú informáciu o pravidlách prepisu a výslovnosti používaných v Poľsku, špeciálne so zreteľom na pravidlá schválené OSN. Komisia pre štandardizáciu geografických názvov mimo územia Poľska pripravuje ku koncu r. 2003 materiál k problematike latinizačných systémov v Poľsku.

Slovensko

Na základe rezolúcií OSN sa od r. 1998 začali postupne zverejňovať rozhodnutia úradu o spôsobe prepisu názvov geografických objektov z územia mimo Slovenskej republiky v krajinách, ktoré používajú iný než latinkový systém písma. Zatiaľ boli zverejnené rozhodnutia o prepise ruskej a bulharskej cyriliky do latinky.

Ukrajina

Na prevod vlastných mien a geografických názvov do latinkovej abecedy sa využívajú Pravidlá spôsobu písania ukrajinských vlastných mien v angličtine a Normatívna tabuľka spôsobu písania ukrajinských vlastných mien v latinkovej abecede, ktoré schválila Ukrajinská komisia pre zákonnú terminológiu. Tieto normy sa budú používať, kým nebude schválený štátny štandard latinizačného systému.

Názvy štátov

Cyprus

Cyprus pripravil zoznam štátov a hlavných miest v gréčtine. Oficiálne bude prezentovaný na 22. zasadaní UNGEGN v New Yorku v apríli r. 2004.

Česko

V Česku bola roku 2003 vytvorená subkomisia na implementáciu medzinárodného štandardu ISO 3166-1 do českých podôb názvov štátov. Subkomisia rieši aj problémy pri tvorbe českých štandardných podôb názvov nových štátov. Diskutovalo sa aj o skrátenej podobe názvu Českej republiky. Názov Česko nebol úradne vyhlásený, ale nadobudol prevahu v dorozumievaní verejnosti.

Grécko

Zástupca gréckej delegácie vystúpil s protestom proti uvádzaniu názvu Macedónsko namiesto názvu Bývalá juhoslovanská republika Macedónsko, ktorý schválila OSN. Požiadala, aby bol tento názov uvedený na správnu mieru ako v zoznamoch štátov zúčastnených krajín, tak na internetovej stránke regionálnej skupiny.

Maďarsko

Komisia pre geografické názvoslovie pravidelne aktualizuje zoznam názvov štátov podľa hlavného zdroja, ktorým sú oficiálne dokumenty OSN. Všetky pochybnosti (obzvlášť v prípade Európy) sú ihneď preskúmané.

Diskutovalo sa o názve nového štátu Východný Timor. Všetky zúčastnené krajiny používajú názov Východný Timor vo svojich jazykových verziách a nie portugalskú verziu Timor-Leste. V Maďarsku sa naďalej používa názov Veľká Británia, kompromisným riešením je popri tomto názve uvádzanie názvu Spojené kráľovstvo v zátvorke.

Poľsko

Koncom r. 2003 bude publikovaný Zoznam štátov a závislých území.

Slovensko

Druhé vydanie zoznamu Slovenské vžitú názvy štátov a závislých území bolo publikované r. 2000.

Slovinsko

Komisia pre štandardizáciu geografických názvov pripravila zoznam názvov 195 štátov na základe normy ISO-3166.

Ukrajina

Názvy štátov sa používajú podľa príručky Názvy štátov a území sveta. Príručka obsahuje informáciu o názvoch štátov, závislých území, území so špeciálnym postavením a tiež názvy ich hlavných miest. Názvy štátov sú uvádzané v originálnom znení v latinke alebo v cyrilike. Tie štáty, ktoré nepoužívajú latinkovú abecedu, sú uvedené v prepise latinkovým písmom alebo v tvare, ktorý je najfrekvencovanejší. Národné formy názvov sú uvádzané v úradnom jazyku príslušnej krajiny. Názvy závislých území a území so špeciálnym statusom sú uvádzané v jazyku štátu, ktorému patria.

Exonymá

Cyprus

Pokračuje sa na príprave gréckych exoným.

Maďarsko

Komisia často čelí otázkam súvisiacim s názvami miest pred 1. svetovou vojnou, po ktorej nasledovala zmena hraníc a zmenili sa názvy objektov mimo územia Maďarska. Tieto predstavujú prevažnú väčšinu maďarských exoným. Súkromní vydavatelia máp zvyčajne vychádzajú zo spomenutých starých podkladov, ktoré komisia neschválila.

Poľsko

Pripravuje sa aktualizované vydanie publikácie Poľské geografické názvy sveta. V súčasnosti sa vytvorila pracovná skupina na zhromaždenie historických exoným a prípravu ich publikovania.

Slovensko

Kartografická produkcia na Slovensku používa v princípe endonymá. Slovenské exonymá sa v mapách a atlasoch sa uvádzajú v zátvorkách.

Slovinsko

Slovinská verzia geografického názvu musí byť písaná v zrozumiteľnom tvare. Uvádza sa popri originálnom názve v zátvorkách alebo menším typom písma. Zoznam exoným zahŕňa

dva typy exoným: bezpodmienečne používané (549 názvov) a odporúčané na používanie (1 765 názvov).

Ukrajina

Jednotný register exoným nebol dosiaľ v Ukrajine zostavený. Najpoužívanejšiu skupinu exoným uvádza príručka Názvy štátov a území sveta, atlas sveta ako aj súbor slovníkov s názvami územia Európy. Tento rok bude pripravený zoznam exoným z územia Európy, ktoré sú najčastejšie používané pri tvorbe kartografických diel na Ukrajine.

Toponymické internetové stránky

Česko

Zeměměřický úřad v súčasnosti pripravuje internetovú stránku. Spočiatku bude zahŕňať len jednu stránku so zoznamom názvoslovných publikácií. Stránka bude dostupná pravdepodobne koncom r. 2003.

Maďarsko

Na internetovej adrese www.fomi.hu je uverejnená toponymická databáza Maďarska s obmedzeným prístupom. Názvy sídel podľa výsledkov sčítania z roku 2001 budú zverejnené na internete do konca roku 2003 na adrese www.ksh.hu.

Poľsko

Komisia pre štandardizáciu geografických názvov z územia mimo Poľska má internetovú stránku na adrese <http://www.gugik.gov.pl/komisja/index.htm>. Zverejňujú sa tu onomastické informácie: všeobecné onomastické informácie, činnosť UNGEGN, činnosť komisie, publikácie z oblasti onomastiky, zoznam názvov štátov, správne rozdelenie Poľska s mapou, toponymický návod.

Slovensko

Roku 1998 bola založená internetová stránka úradu Materiály o činnosti úradu v oblasti štandardizácie a konkrétne zoznamy sú publikované na adrese:

<http://www.geodesy.gov.sk/sgn/sgn.htm>.

Slovinsko

Všetky informácie o štandardizácii geografických názvov Slovinska a o slovinskej komisii pre štandardizáciu geografického názvoslovia sú zverejnené na internetovej stránke s adresou:

<http://www.sigov.si/kszi/>

Ďalšia stránka bola vytvorená pre pracovnú skupinu pre toponymické databanky a zoznamy na adrese: <http://www.zrc-sazu.si/ungegn/>.

Spolupráca so susednými štátmi

Cyprus

Vďaka spoločnému jazyku Cyprus spolupracuje hlavne s Gréckom na prácach, ktoré sú spoločné pre obe strany. Ide najmä o zoznam názvov štátov, exoným, toponymický návod, viacjazyčný slovník geografických objektov.

Česko

Príležitostne spolupracuje s okolitými štátmi. Súčasnú zasadanie je tiež príkladom takejto spolupráce.

Maďarsko

Existuje spolupráca so susednými štátmi pri mapovaní hraničných území.

Poľsko

Zúčastňuje sa zasadanií regionálnych skupín susediacich štátov. Spolupracuje na revízii geografických názvov v hraničnej zóne s Bieloruskom.

Slovensko

Niektoré otázky sa konzultujú s expertami susedných štátov, ale spolupráca nie je pravidelná.

Slovinsko

Spolupráca so susednými krajinami je na neformálnej úrovni.

Ukrajina

Medzinárodnú spoluprácu predstavujú dva základné smery: spoluúčasť v rámci aktivít UNGEGN a výmena informácií s príslušnými inštitúciami členských štátov Spoločenstva nezávislých štátov.

Ukrajina je členom regionálnej skupiny UNGEGN Východná Európa, severná a stredná Ázia, ako aj regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa.

S cieľom výmeny informácií o zmenách názvov geografických objektov s členskými štátmi Spoločenstva nezávislých štátov (SNŠ) sa Ukrajina zúčastňuje na činnosti Pracovnej skupiny pre geografické názvoslovie pri Medzištátnej rade členských štátov SNŠ.

Implementácia rezolúcií a ciele a funkcie UNGEGN

Všetky členské štáty predložili národné správy s informáciami o pokroku v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia a tým aj o implementácii rezolúcií a cieľov UNGEGN. V diskusii sa vyskytla otázka definovania štatútu člena regionálnej skupiny a pozorovateľa. Podľa pravidiel UNGEGN členské štáty UNGEGN sú aktívnymi členmi zapísanými do zoznamu regionálnej skupiny UNGEGN. Všetky ďalšie štáty zúčastňujúce sa zasadanií alebo stretnutí regionálnych skupín majú štatút pozorovateľa. Avšak každý štát sa môže podieľať na činnosti ktorejkoľvek pracovnej skupiny.

Príprava na prezentáciu činnosti regionálnej skupiny na 22. zasadaní UNGEGN

Česká republika je pripravená opäť organizovať nasledujúce stretnutie v Prahe, pretože je to záväzná pre krajinu poverenú vedením skupiny. P. Boháč poďakoval gréckej delegácii za návrh uskutočniť nasledujúce stretnutie v Grécku.

Všetci účastníci budú včas informovaní o zasadaní UNGEGN v New Yorku.

Zoznam účastníkov oboch zasadaní

1. Pavel Boháč

Názvoslovná komisia

Zeměměřický úřad

+ 420 284041671, fax + 420 284041416

pavel.bohac@cuzk.cz

Česko

2. Caroline A. Burgessová

Stála komisia pre geografické názvoslovie

Kráľovská geografická spoločnosť

cburgess@pcgn.org.uk

Spojené kráľovstvo

3. Catherine Cheethamová

Stála komisia pre geografické názvoslovie

Kráľovská geografická spoločnosť

ccheetham@pcgn.org.uk

Spojené kráľovstvo

4. Menelaos Christodoulou

Stála cyperská komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia

Ministerstvo vzdelávania a kultúry

Cyprus

5. Anna Delagrammatika-Gerakakiová

Ministerstvo vnútra

Grécko

6. Emmanouil Gounaris

Ministerstvo zahraničných vecí
Grécko

7. Milan Harvalík

Český jazykový inštitút Akadémie vied Českej republiky
Oddelenie onomastiky
+ 420 221775516
harvalik@ujc.cas.cz
Česko

8. Peter Jordan

Rakúsky inštitút výskumu východnej a juhovýchodnej Európy
+43-1/512 18 95/41, fax +43-1/512 18 95/53
peter.jordan@osi.ac.at
Rakúsko

9. Helen Kerfootová

Predsedníčka UNGEGN
Prírodné zdroje Kanady
fax +613 943 8282
hkerfoot@NRCan.gc.ca
Kanada

10. Drago Kladnik

Vedecké výskumné centrum Slovinskej akadémie vied a umení
Geografický inštitút Antona Melika
+386 1 200 27 31, fax +386 1 200 27 34
drago.kladnik@zrc-sazu.si
Slovinsko

11. Mária Kováčová

Názvoslovná komisia ÚGKK SR
Geodetický a kartografický ústav Bratislava
+421 2 4333 4801, fax +421 2 4342 7511
kovacova@gku.sk
Slovensko

12. Izabella Krauze-Tomczyková

Komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia
Hlavný úrad geodézie a kartografie, Oddelenie kartografie a fotogrametrie
+48 22 661 81 24, +48 22 628 32 06
izabella.krauze@gugik.gov.pl
Poľsko

13. Georgios Makridis

Vojenská geografická služba
Grécko

14. Gábor Mikesy

Inštitút geodézie, kartografie a diaľkového výskumu
Maďarsko

15. Karel Oliva

Český jazykový inštitút Akadémie vied Českej republiky
oliva@ujc.cas.cz
Česko

16. Milan Orožen Adamič

Koordinátor pracovnej skupiny pre exonymá
Vedecké výskumné centrum Slovinskej akadémie vied a umení
+386 1 470 63 65, fax +386 1 425 77 93
Slovinsko

17. Peeter Päll

Koordinátor pracovnej skupiny pre latinizačné systémy
Inštitút estónskeho jazyka, Oddelenie gramatiky
0372 2 446 153, fax + 372 2 442 076
peeter@eki.ee
Estónsko

18. Béla Pokoly

Komisia pre geografické názvoslovie
Ministerstvo poľnohospodárstva a územného rozvoja
Oddelenie krajiny a mapovania
+36 1 301 4144, +36 1 301 4691
pokolyb@posta.fvm.hu
Maďarsko

19. Nivoarimanga O. Ratovoarisonová

Národný výbor pre štandardizáciu geografického názvoslovia
nivo@mail.ftm.mg
Madagaskar

20. Jörn Sievers

Podpredseda UNGEGN
Federálny úrad pre kartografiu a geodéziu
+49 69 6333, fax +49 69 631 49 05
sievers@ifag.de
Nemecko

21. Nina Syvaková

Laboratórium štandardizácie geografického názvoslovia
Štátny vedecký a výrobný podnik „Kartografia“
+380 44 552 33 87, fax +380 44 568 53 14
marketing@ukrmap.kiev.ua
Ukrajina

22. Rudolf Šrámek

Názvoslovná komisia
+420 549 247 669, fax +420 549 247 669
Česko

23. Irena Švehlová

Názvoslovná komisia
Zememeračský úrad
+420 284 041 613, fax +420 284 041 416
irena.svehlova@cuzk.cz
Česko

24. Prodromos Vasileiou

Stála cyperská komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia
Ministerstvo vzdelávania a kultúry
+357-2-332 732, +357-2-496 183
Cyprus

25. Regina Vasilatouová

Ministerstvo obrany
Grécko

26. Ewa Wolnicz-Pawlowska

Komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia mimo územia Poľska
Univerzita Kardinála Stefana Wyszyńskiego
Poľsko

27. Paul J. Woodman

Stála komisia pre geografické názvoslovie
Kráľovská geografická spoločnosť
+44 20 7591 3120, fax +44 20 7591 3127
pwoodman@pcgn.org.uk
Spojené kráľovstvo

Zoznam dokumentov

1. 17th Session of the East, Central and South-East Europe Division and UNGEGN Working Group on Exonyms, Prague – Czech Republic, 24 – 26 September 2003 (17. zasadanie regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa a pracovnej skupiny UNGEGN pre exonymá, Praha – Česká republika, 24. – 26. septembra 2003) – Cyprus.
2. Report of the Czech Republic (Správa České republiky) – Česko.
3. Report on the Activity of the Hungarian Committee on Geographical Names 2001 – 2003 (Správa o činnosti maďarskej komisie pre geografické názvoslovie v r. 2001 – 2003) – Maďarsko.

4. Report of Poland on Activity of the East, Central and South-East Europe on the period 2001 – 2003 (Správa Poľska o činnosti regionálnej skupiny Východná, stredná a juhovýchodná Európa v období r. 2001-2003) – Poľsko.
5. Report on the Activities in the Field of Standardization of Geographical Names in the Slovak Republic in the Period from the 16th Session of the East, Central and South-East Europe Division of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Ľubľana 2001 to 2003 (Správa o činnosti v oblasti štandardizácie geografického názvoslovia v období od 16. zasadania regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa v Ľubľane r. 2001 do r. 2003) – Slovensko.
6. Report of Slovenia (Správa Slovinska) – Slovinsko.
7. Report of Ukraine on Standardization of Geographical Names in Ukraine in the Period 2001 – 2003 (Správa Ukrajiny o štandardizácii geografického názvoslovia v Ukrajine v období r. 2001 – 2003) – Ukrajina.
8. 8th Conference on the Standardization of Geographical Names (8. konferencia o štandardizácii geografického názvoslovia) – Česko.
9. Report Memorandum. Joint Meeting on Geographical Names. 17th Session of the East, Central and South-East Europe Division of the United Nations Group of Experts on Geographical Names, Prague, 24th-26th September 2003 (Správa zo zasadania. Spoločné zasadanie o geografickom názvosloví. 17. zasadanie regionálnej skupiny UNGEGN Východná, stredná a juhovýchodná Európa, Praha, 24. – 26. 9. 2003).
10. Geografická jména České republiky. Geografické názvoslovné seznamy OSN – ČR. Praha 2002. Český úřad zeměměřický a katastrální.
11. Toponymic Guidelines for Map and other Editors. 1st Edition. Cyprus Permanent Committee for the Standardization of Geographical Names, Ministry of Education and Culture (Toponymický návod pre vydavateľov kartografických a iných diel. 1. vydanie. Stála cyperská komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia, Ministerstvo vzdelávania a kultúry). Lefkosia 2002, Cyprus.
12. Names of Countries nad Capitals. 1st Edition. Cyprus Permanent Committee for Standardization of Geographical Names, Ministry of Education and Culture (Názvy štátov a hlavných miest. 1. vydanie. Stála cyperská komisia pre štandardizáciu geografického názvoslovia, Ministerstvo vzdelávania a kultúry). Lefkosia 2002, Cyprus.

Zasadenie Skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie

Správa zo zasadania skupiny expertov OSN pre geografické názvoslovie

1. H. Keerfootová predniesla príspevok, v ktorom sa podrobne zaoberala textami rezolúcií súvisiacich s exonymami, medziiným aj rezolúciou z 8. konferencie OSN o štandardizácii geografického názvoslovía (UNGEEN), na ktorej bola vytvorená Pracovná skupina OSN pre exonymá.
2. P. Woodman vo svojom príspevku uvažoval o nezrovnalosti, ktorá existuje v terajšom slovníku OSN medzi definíciami endonyma a exonyma. Členovia pracovnej skupiny sa dohodli, že treba ešte ďalej pracovať s týmito pojmi a prácu sústrediť na termíny „úradný“, „vžitý“ a „domáci“. P. Woodman ponúkol koordinovanie ďalšej diskusie o tomto predmete a dohodlo sa, že Pracovnej skupine OSN pre toponymickú terminológiu bude predložený návrh.
3. P. Woodman tiež pripomenul nešťastný vzťah medzi UNGEEN a exonymami a odobril vytvorenie pracovnej skupiny, čo predstavuje ideálnu príležitosť pozrieť sa na tento predmet novým pohľadom. Diskutovalo sa o tom, či exonymá sú brzdou alebo pomôckou medzinárodnej komunikácie.
4. P. Jordan predložil dôkladný prehľad všetkých kritérií na používanie exonym a podčiarkol politickú citlivosť používania exonym.
5. P. Päll predniesol príspevok, v ktorom demonštroval, že použitie dnes platného systému prepisu do latinky nevedie k vytvoreniu exonyma. Toto zistenie znamená, že môže vzniknúť potreba doplnenia takých kategórií toponým, ktoré nebudú zaradené do zoznamu exonym, ako sa uvádza v rezolúcii III/19.
6. M. Harvalík prezentoval lingvistický pohľad na hranice medzi exonymami a endonymami. O otázke výslovnosť verzus písomné formy názvov sa diskutovalo mimo rámca tejto pracovnej skupiny.
7. P. Woodman načrtol otázku postavenia exonym v dnešnej toponymii, zdôraznil ich dôležitosť, pričom upozornil na citlivosť tejto problematiky a zároveň podčiarkol, že v medzinárodnej kartografii sa ako toponymá preferujú skôr endonymá než exonymá. Pracovná skupina diskutovala o prirodzenej životnosti exonym a o tom, či sú exonymami aj nesprávne písané názvy. Všeobecne sa konštatovalo, že exonymá sú v rámci jednotlivých štátov užitočné.

8. M. Orožen Adamič sa zaoberal metódami spracúvania názvov vo viacjazyčných oblastiach. Zdôraznil význam spolupráce medzi susednými krajinami pri tvorbe geografického názvoslovia, najmä v pohraničných oblastiach.
9. P. Boháč sa vo svojom príspevku zaoberal postupným ubúdaním exoným v Českej republike. Na konkrétnom prípade ilustroval, že znalosť českých exoným je zrejme na ústupe.
10. D. Kladnik predstavil návrh, ako by mohol vyzerat' zoznam exoným. M. Orožen Adamič načrtnol pozadie zostavovania tohto príspevku a popísal hlavné problémy, ktoré sa v ňom formulovali. Pracovná skupina prerokovala rôzne kategórie, vypracované v rámci tohto príspevku.
11. H. Kerfootová informovala pracovnú skupinu o úvodnom návrhu databázy geografického názvoslovia oddelenia štatistiky OSN, ktorú treba pripojiť k interaktívnej mape. Pracovná skupina podporila vloženie súborov údajov o exonymách ako doplnok endonyma, podrobnosti prerokuje so sekretariátom OSN.
12. N. Ratovoarisonová vo svojom príspevku podala prehľad používania exoným na Madagaskare.
13. N. Syvaková referovala o činnosti, týkajúcej sa exoným na Ukrajine, pričom sa zamerala na rôzne jazykové podoby názvov a na definíciu endonyma a exonyma.
14. Pracovná skupina prerokovala plán svojej budúcej práce a formuláciu smerníc skupiny. Ciele a príslušné činnosti schválené pracovnou skupinou sú uvedené v prílohe.
15. Členovia preskúmali návrh internetovej stránky pracovnej skupiny. Bude umiestnená na serveri Strediska vedeckého výskumu Slovinskej akadémie vied www.zrc-sazu.si a redigovaná členmi pracovnej skupiny zo Spojeného kráľovstva. Pripomienky k navrhovanému obsahu dodajú členovia koordinátorovi skupiny.
16. Pracovná prerokovala zoznam terajších členov pracovnej skupiny.
17. Ďalšie zasadanie pracovnej skupiny sa bude konať počas 22. zasadania UNGEGN v New Yorku, 20. – 29. apríla 2004. G. Makridis predložil ponuku usporiadať budúce zasadanie pracovnej skupiny v Aténach.
18. Koordinátor skupiny a P. Jordan pripraví článok o pracovnej skupine, ktorý sa zaradí do najbližšieho informačného bulletinu UNGEGN.
19. Vyhotoví sa správa, určená na prednesenie na ďalšom zasadaní UNGEGN.
20. Na záver zasadania bolo vyslovené poďakovanie koordinátorovi skupiny a českým hosťom.

Ciele a úlohy:

- * Objasniť definície dôležitých pojmov
Úloha – Odporučiť vhodné zrevidované definície pracovnej skupine pre terminológiu, aby sa vylúčilo prekrývanie pojmov a ich dvojnásobnosť.
- * Zabezpečiť návod na tvorbu zoznamov exoným (tak ako to uvádzajú rezolúcie OSN) a vyzdvihnúť význam používania štandardizovaných endoným.
Úloha – Vytvoriť vzor pre národné zoznamy exoným s ohľadom na štruktúru existujúcich národných zoznamov.
- * Vypracovať inštrukcie o používaní exoným
Úloha – Určiť kategórie exoným a oblasť ich aplikácie (rezolúcia II-28).
Podporiť vytváranie databázy geografických názvov štatistického oddelenia OSN dodaním exoným ako doplňujúcich informácií k endonymám.
- * Overiť účinnosť existujúcich rezolúcií o exonymách.
Úloha – Preveriť rezolúcie a vypracovať návrh novej rezolúcie.

Účastníci zasadania

Členovia pracovnej skupiny

Pavel Boháč	Česká republika
Caroline Burgessová	Spojené kráľovstvo
Catherine Cheethamová	Spojené kráľovstvo
Peter Jordan	Rakúsko
Helen Kerfootová	Kanada
Drago Kladnik	Slovinsko
Georgios Makridis	Grécko
Milan Orožen Adamič	Slovinsko
Peeter Päll	Estónsko
Béla Pokoly	Maďarsko
Nivoarimanga O. Ratovoarisonová	Madagaskar
Jörn Sievers	Nemecko
Nina Syvaková	Ukrajina
Paul Woodman	Spojené kráľovstvo

Pozorovatelia

Menelaos Christodoulou	Cyprus
Anna Delagrammatika-Gerakakiová	Grécko
Emmanouil Gounaris	Grécko
Milan Harvalík	Česká republika
Mária Kováčová	Slovensko
Izabella Krauze-Tomczyková	Poľsko
Gábor Mikešy	Maďarsko
Rudolf Šrámek	Česká republika
Irena Švehlová	Česká republika
Prodromos Vasileiou	Cyprus
Regina Vasilatouová	Grécko
Ewa Wolnicz-Pawlowska	Poľsko

Zoznam dokumentov

1. Texts of Resolutions on the Subject of Exonyms (1967, 1972, 1977, 1982, 1992, 1998, 2002). (Texty rezolúcií o exonymách) – Helen Kerfootová, Kanada.
2. The UNGEGN Definitions of „Endonym“ and „Exonym“ (Definície UNGEGN – „endonymum“ a „exonymum“) – Paul Woodman, Spojené kráľovstvo.
3. Exonyms and UNGEGN: An Unhappy History (Exonymá a UNGEGN: Nešťastná história) – Paul Woodman, Spojené kráľovstvo.
4. Criteria for the Use of Exonyms (Kritériá pre používanie exoným) – Peter Jordan, Rakúsko.
5. Endonyms/Exonyms and Writing System (Endonymá /exonymá a systémy prepisu) – Peter Päll, Estónsko.
6. Endonyms vs. Exonyms a Linguistic View of the Determination of the Boundaries between them (Endonymá, exonymá a lingvistický pohľad na určenie hraníc medzi nimi) – Milan Harvalík, Česko.
7. Exonyms: A Structural Classification and Fresh Approach (Exonymá: Štruktúrálna klasifikácia a nový prístup) – Paul Woodman, Spojené kráľovstvo.
8. Treatment of Geographical Names in Multilingual Areas (Úprava geografických názvov vo viacjazyčných oblastiach) – Milan Orožen Adamič, Slovinsko.
9. Paper on the Disappearance of Exonym (Dokument o redukcii exoným) – Pavel Boháč, Česko.

10. Types of Exonyms in Slovene Language (Typy exoným v slovinskem jazyku) – Drago Kladnik, Milan Orožen Adamič, Slovinsko.
11. The UNGEGN Working Group on Endonyms – List of Members (Pracovná skupina UNGEGN pre exonymá – Zoznam účastníkov). Milan Orožen Adamič, Slovinsko.
12. List of Selective Exonyms in Ukrainian Language for The Territory of Europe (Zoznam vybraných exoným v ukrajinskom jazyku na území Európy) – Nina Syvaková, Ukrajina.
13. History of Exonym in Madagascar (História exoným na Madagaskare) – Nivoarimanga O. Ratovoarisonová, Madagaskar.

Spracovali: M. Klobošičová, M. Kováčová.

NÁZVOSLOVNÉ INFORMÁCIE

Vydal Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky
v Geodetickom a kartografickom ústave Bratislava. Zostavil
Sekretariát Názvoslovnej komisie ÚGKK SR. Vyšlo v r. 2003

ISSN 1335-0528